

GLADSAXE

gladsaxe.dk

Plejeplan Bagsværdfortet 2024-2033

Indholdsfortegnelse

1.	Introduktion til plejeplanen	3
1.1.	Rammesætning	3
1.2.	Politisk proces	3
1.3.	Planperiode og realisering af tiltag	3
1.4.	Bagsværdfortets udviklingshistorie	4
1.5.	Bagsværdfortets opbygning	5
2.	Rammer for brug og udvikling af området	6
2.1.	Råderum	6
2.2.	Beliggenhed og afgrænsning	8
3.	Områdets værdier	9
3.1.	Landskabelige og kulturelle værdier	9
3.2.	Rekreative værdier	10
3.3.	Naturværdier	11
4.	Mål for udvikling	13
4.1.	Mål	13
5.	Pleje af Bagsværdfortet	14
5.2.	Tidligere drift og vedligeholdelse	14
5.3.	Drift og vedligeholdelse af elementer	14
6.	Tiltag i delområder	20
6.1.	Område A1	20
6.2.	Område A2	21
6.3.	Område B1	22
6.4.	Område B2	23
7.	Tiltag vedrørende rekreative faciliteter	24
7.1.	Bænke og skraldespande	24
7.2.	Bomme og fodhegn	24
7.3.	Belysning	25
7.4.	Stier og asfaltarealer	25
8.	Formidling	26
8.1.	Fysisk formidling på stedet	26
9.	Samlet overblik over tiltag i planperioden	27
9.1.	Plejetiltag og økonomi	27
10.	Bilag	

Gladsaxe Kommune 2023
By- og Miljøforvaltningen
Rådhus Alle 7
2860 Søborg

Foto: By- og Miljøforvaltningen
Forsidefoto: Bagsværdfortet med skråninger og stormgitter

1. Introduktion til plejeplanen

1.1. Rammesætning

Denne plejeplan er gældende for det fredede område Bagsværdfortet. Bagsværdfortet blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 14. juli 2010 (Bilag 1). Plejeplanen skal sikre opfyldelse af fredningens formål og plejeforpligtelse jf. fredningens § 3. stk. 1 samt Gladsaxe Kommunes plejeforpligtelse jf. Bekendtgørelse om pleje af fortidsminder.

Planområdet omfatter et areal på 3,5 ha beliggende i Gladsaxe Kommune. Arealet er beliggende i byzone på matrikel 17e Gladsaxe, og Gladsaxe Kommune er ejer af arealet.

Planen skal understøtte en udvikling af området, der ligger inden for de målsætninger og rammer, der fastsættes i Gladsaxes Kommuneplan 2021, Gladsaxestrategien (2022), Arkitekturpolitikken - Gladsaxe for mennesker (2021), Vores grønne Gladsaxe (2018) og Sundhedspolitikken (2018).

Plejeplan for Bagsværdfortet giver et samlet overblik over områdets værdier, områdets drift og pleje samt hvilke tiltag, der kan udvikle og forbedre forholdene på fortidsmindet for både kulturhistorien, mennesker og naturen.

Planen anvendes af Gladsaxe Kommune som et rammesættende styringsredskab for den rekreative, naturmæssige og landskabelige udvikling af området, og i forhold til områdets drift, pleje og vedligehold samt formidling af områdets værdier.

Gladsaxe Kommune købte Bagsværdfortet i 2012. I den seneste plejeplansperiode er der sket en gennemgribende revitalisering af bygværker og omgivelser som ét af projekterne under det Realdania støttede projekt: Revitalisering af Københavns Befæstning.

1.2. Politisk proces

Udkast til Plejeplan for Bagsværdfortet har været i høring hos fredningens høringsberettigede parter:

- Slots- og Kulturstyrelsen
- Danmarks Naturfredningsforening
- Friluftsrådet
- Grundejerforeningen Louisehøj

Desuden er Dansk Ornitologisk Forening blevet hørt i plejeplanprocessen.

Planen er politisk behandlet i Gladsaxe Kommunes Trafik- og Teknikudvalg den 30. oktober 2023, og har samtidig været til orientering i Klima- og Miljøudvalget.

1.3. Planperiode og realisering af tiltag

Plejeplanen er gældende i 10 år til og med 2034. Tiltagene i planen vurderes som tidsmæssigt realiserbare inden for planperioden i det omfang, de er finansierede.

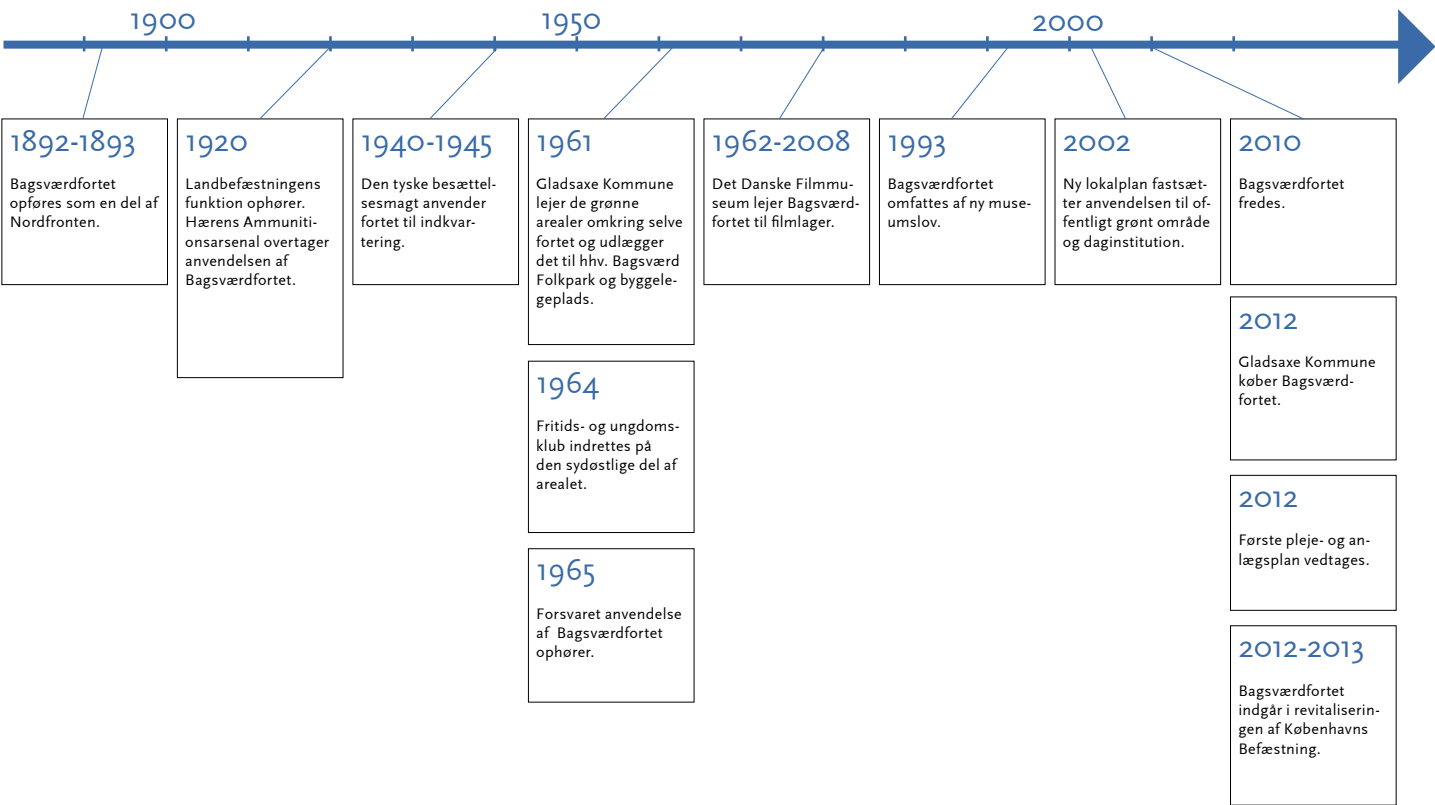
Plejeplanen er et redskab, der giver plejemyndigheden mulighed for, uden forudgående tilladelse fra Fredningsnævnet, at foretage visse indsatser, hvis disse er beskrevet i planen. En række af tiltagene kan dog kræve én eller flere dispensationer fra gældende lovgivning, se afsnit 8.

1.4. Bagsværdfortets udviklingshistorie

Bagsværdfortet blev opført 1892-1893 som en del af Nordfronten. Nordfronten betegner den del af Københavns Befæstning, der går fra Utterslev Mose og mod nord, hvor der opførtes en kæde af forter: Gladsaxefortet, Bagsværdfortet, Lyngby Fort, Garderhøj Fort og Fortun Fort. Bagsværdfortet var et nærkampsfort, indrettet til at bekæmpe fjenden på tæt hold.

Bagsværdfortet var i brug til 1920, hvor hele Københavns Landbefæstning blev nedlagt. Ved nedlæggelsen overtog Hærens Ammunitionsarsenal fortet til oplagring af ammunition, hvorefter det blev overtaget af Det Danske Filmmuseum. Museet benyttede fortet til opbevaring af historiske film, bibliotek og billeder. I 1975 blev der opført en arkivbygning, som skulle fungere som fjernarkiv for bibliotek- og billedafdelingen. Museets brug ophørte i 2008.

Bagsværdfortet blev omfattet af museumslovens beskyttelse som fredet fortidsminde i 1993. Siden 1961 har Gladsaxe Kommune lejet godt halvdelen af arealet, og i 2012 købte Gladsaxe Kommune hele matriklen, hvorefter Bagsværdfortet blev revitaliseret. Den sydøstlige del blev anvendt til byggelejlads og den resterende del, uden for selve bygningen, blev udlagt til offentlig park, Bagsværdfort Folkepark. Byggelejligheden blev senere overtaget af den kommunale fritids- og ungdomsklub.

Figur 1. Bagsværdfortets udvikling

1.5. Bagsværdfortets opbygning

Bagsværdfortet består af et trekantet bygningsværk. Fortkerne er en betonbygning i to etager. Fortlegeme med fortdæk og fortkerne er afgrænset af en 2 m høj betonmur, der på toppen har et stormgitter, som skulle hindre en angribende fjende i at komme op på fortdækket. Bagsværdfortet er det eneste fort på Københavns Befæstning, hvor stormgitteret er intakt. Fortlegemet, der delvist er gravet ind i bagsiden af et bakkedrag, er omkranset af en tørgrav og et glacis mod nord og mod vest. En kaponiere, en betonstøbt, nærforsvarskasemat, er placeret i trekantens toppunkt mod nordvest.

Den oprindelige adgang til fortet var fra Møllemarken, hvor der i dag er udlagt asfalt. På skråningerne er den historiske profil med to vandrette niveauer kaldet henholdsvis rondgangen og fodfolksbanketten, delvist udvisket af akkumuleret plantemateriale og erosion. Profilen kan tydeligst erkendes mod Louisehøj.

Figur 2. Bagsværdfortets opbygning som forsvarsværk og fredningsgrænse

2. Rammer for brug og udvikling af området

2.1. Råderum

Arealfredningens rammer

Gladsaxe Kommune skal som ejer udarbejde en plejeplan for området. Gladsaxe Kommune er fredningstilsyn. Udførelse af planens indsatser og den generelle drift af området skal leve op til fredningens bestemmelser samt øvrig gældende lovgivning. De førnævnte høringsberettigede på fredningen, inddrages i tiltag hvis fredningstilsynet vurderer, at det er relevant.

Fredningsnævnet træffer afgørelser vedrørende aktiviteter i et fredet område. Fredningsnævnet får kun tilsendt kommunale sager til behandling, såfremt fredningstilsynet har vurderet, at en given aktivitet ikke umiddelbart kan rummes inden for fredningens ordlyd.

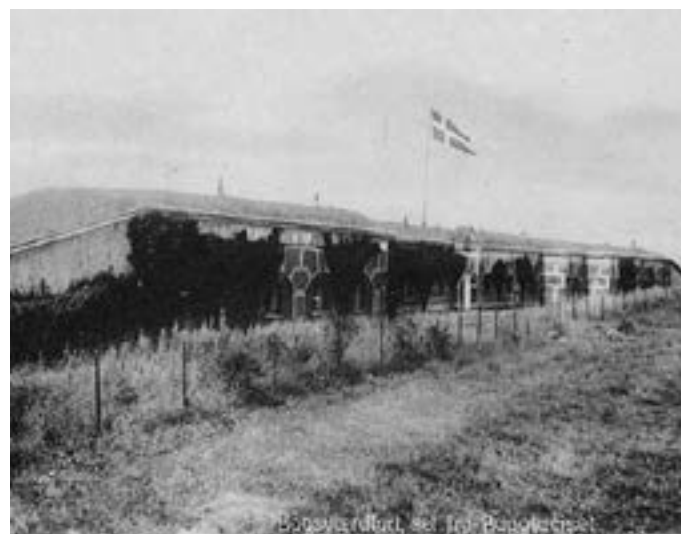
Den sydøstligste del af matrikel nr. 17e anvendes af Fritids- og ungdomsklubben "Bagsværdfortet". Arealet indgår i det fredede område. Det har en størrelse på 8.850 m². Fredningen fra 2010 indpasser sig under bestemmelserne i Lokalplan 148 fra 2002. Yderligere informationer om frednings rammer for området kan læses af fredningskendelsen (Bilag 1).

Fredning af Bagsværdfortet

Bagsværdfortet blev fredet den 14. juli 2010. Arealfredningens formål er at fritlægge, bevare, genoprette og pleje fortidsmindet med henblik på at sikre dets anvendelse som bynært, rekreativt kultur- og parkmiljø med offentlig adgang samt at formidle forsvarsværkets kulturhistorie til publikum.

Fortidsmindefredning

I 1993 blev arealet fredet efter museumslovens §29e. Fortidsmindet har fredningsnummer 302930. Loven fastsætter, at "Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af fortidsminder". Formålet med fortidsmindefredningen er at forhindre, at der sker uhensigtsmæssige ændringer i tilstanden af fortidsmindet.

Postkort fra Bagsværdfortet, Gladsaxe-billeder

Museumslovens rammer

Museumsloven fastsætter, at fortidsmindets tilstand og fremtræden ikke må ændres uden Slots- og Kulturstyrelsens tilladelse. Det betyder blandt andet, at træer og anden historisk beplantning ikke må fældes eller beskadiges (museumsloven § 29 e). Der må heller ikke jordbehandles, gødes, plantes eller genplantes, hverken på fortidsmindet eller inden for en afstand af to meter fra fortidsmindets fod (museumsloven § 29 f). Træer og opvækst på jord- og bygværker kan dog fjernes, hvis de ikke er omfattet af en særlig beskyttelse.

Slots- og Kulturstyrelsen kan dispensere fra museumslovens bestemmelser. Ved udarbejdelse af Plejeplan for Bagsværdfortet har Gladsaxe Kommune søgt Slots- og Kulturstyrelsen om dispensation til gennemførelse af enkelte tiltag (se afsnit 8). Slots- og Kulturstyrelsen har givet tilladelse til udførelse af disse tiltag (Bilag 2). Det forudsættes, at Gladsaxe Kommune holder Slots- og Kulturstyrelsen underrettet om igangsættelse af tiltagene.

Det fremgår desuden af museumsloven § 29 i, stk. 1, at kommuner skal pleje fortidsminder på kommunal ejendom. De nærmere regler om dette fremgår af "Bekendtgørelse om pleje af fortidsminder", BEK nr. 1514 af 14/12 2006.

Særligt vedrørende arrangementer

Foreninger og lokale aktører kan søge Gladsaxe Kommune om tilladelse til afholdelse af arrangementer i de grønne områder. Tilladelsen til arrangementer gives under forudsætning af, at arrangementet kan afvikles uden at medføre skader på fortidsmindet. Større arrangementer kræver en dispensation fra Slots- og Kulturstyrelsen. Bagsværdfortet er blandt andet en af flere lokaliteter for aktiviteter og formidling til Befæstnings Dag, der i en årrække har været afholdt sidste søndag i september.

Figur 3. Opdeling i delområder

2.2. Beliggenhed og afgrænsning

Plejeplan for Bagsværdfortet følger fredningsgrænsen. Mod nord er planområdet delvist afgrænset af rækkehusbebyggelsen Louisehøj, mod øst af Møllemarken, mod syd delvist af rækkehusene ved Fortstien og mod vest Buddinge Hovedgade.

For overblik over forskellige plejebehov er planområdet ind delt fire områder:

- A1** Parken mod Buddinge Hovedgade og Louisehøj
- A2** Fortlegeme, tørgrav og skrån timer
- B1** Lege- og bevægelsesbane mod Møllemarken
- B2** Fritids- og ungdomsklub

3. Områdets værdier

3.1. Landskabelige og kulturelle værdier

Bagsværdfortet fremstår i sin helhed med parkkarakter med flader af klippet græs og store, fuldvoksne træer af blandt andet kirsebær, eg og fyr. Træerne står fritstående eller i grupper, og beplantningen intensiveres til flerlagede bevoksninger med træer og underplantning mod Møllemarken. Nord for fortet skaber en fællessti forbindelse mellem Buddinge Hovedgade og Møllemarken. Syd for bygværket er der stiadgang til fritids- og ungdomsklubben "Bagsværdfortet" både fra Buddinge Hovedgade og fra Møllemarken. Parken har begrænset inventar, der kan understøtte den rekreative brug af stedet med fx siddemuligheder og skraldespande. Mod Møllemarken er der anlagt en offentlig lege- og bevægelsesbane med temaet: militær træning.

Beplantningen på skrån timerne og i tørgraven består overvejende af eg, ask, fuglekirsebær, røn og ahorn i flere generationer. Generelt er bundvegetationen sparsom, men vedbend danner flere steder en stedsegrøn bund. Ud over at tilbyde en skovoplevelse, har træerne en praktisk funktion, idet de med deres løvtag og rodnet minimerer risikoen for erosion på skrån timerne. Mod den åbne parkdel, hvor beplantningen har fået lys, har elm, tjørn og mirabel vundet indpas, og disse bryn begrænser kontakten mellem den åbne parkdel på glaciet og selve fortlegemet. Tjørn har været plantet som et ekstra værn mod indtrængende fjender, og de er derfor en vigtig del af Bagsværdfortets kulturhistorie. Profilen kan tydeligst kendes mod Louisehøj.

Stedets landskabelige kvalitet er knyttet til det kulturhistoriske bygværk, som giver stedet en særegenhed og sin egen identitet. Omkring fortlegemet er terrænet med til at skabe forskellige rumlige oplevelser. Træer og bevoksning bidrager til lukkede og åbne rum i forskellige skala.

Udsigt ned mod tørgraven. Kaponieren ses til højre i billedet og fortlegeme med stormgitter til venstre.

Fordækket hæver sig op i landskabet. Her set henover glaciet fra Buddinge Hovedgade.

3.2. Rekreative værdier

Bagsværdfort Folkepark er en vigtig lokalpark for den centrale del af Gladsaxe. Den nordlige del af matrikel nr. 17e er i Kommuneplan 2021 udlagt til lokalt grønt område. Adgangen til området, områdets stier og understøttende publikumsfaciliteter, som bænke, skraldespande og formidling, er derfor en vigtig del af parkens funktioner.

Placering og indretning af området skal fremme den rekreative oplevelse med udsigter, opholdsmuligheder og ture i og gennem området. Indretningen er med til at styre færdslen på fortidsmindet.

Lege- og bevægelsesbanen mod Møllemarken tager udgangspunkt i en militær forhindringsbane i tiden efter 1. Verdenskrig.

Parken er en vigtig turdestination i lokalområdet.

Legeområde med militær forhindringsbane ud mod Møllemarken.

3.3. Naturværdier

I sommeren 2022 og 2023 er området undersøgt for forekomst af planter, insekter, fugle og flagermus. Områdets primære naturværdier knytter sig til de blomsterrige partier på skråningerne og til fortdækket, hvor især sommerfugle, bier og svirrefluer har et godt leve- og ynglested. Desuden er der flere ældre store træer i området, der har stor værdi for biodiversiteten. På de sydvendte skråninger findes Kruset Tidsel, Kællingetand og Røllike. På fortdækket findes arter som brombær, nælder og tidsler.

Af dagsommerfugle ses der Græsråndøje, Stor- og Lille kål-sommerfugl, Admiral, Nældens Takvinge, Det Hvide C og Stor Bredpande, der alle har glæde af naturgræsset med forskellige urter. Guldmeden Stor Blåpil fouragerer i tørgraven, hvor der er læ, sol og varmt. Der er også biller på blomsterne af Skvalderkål og på dødt ved ses blandt andet spidshaler, glim-merbøsser og løbebiller.

På solrige dage ses flere arter af svirrefluer: Hvidbåndet, Foranderlig, Dobbeltbåndet og Alm. Svirreflue, som aktivt fouragerer på områdets mange blomster. Der er også registreret jordbier, myrer og græshopper fra området tillige med Krabbeedderkop og Alm. Rovedderkop. Blomstertæger og græstæger findes i områdets græsser og på blomsterne.

I efteråret er der mange arter af svampe omkring træerne ud mod Buddinge Hovedgade blandt andet arter af skørhatte, slørhatte, rørhatte og fluesvampe. Der er godkendt 83 forskellige svampe på Svampeatlas fra Bagsværdfortets område. Om foråret kan man være heldig at finde Hætte-morkel. På træernes grene kan der findes Alm. Væggelav.

Der kan ses flere arter af mejser og sangere samt blandt andet Korttået Træløber, Stor Flagspætte og Rødstjert i området. Der er opsat en uglekasse, som potentielt kan tiltrække Nat-ugler.

Der er registreret fourageringsaktivitet af Dværg-, Syd- Skimmel- og Brunflagermus i området. Der er formodentligt flagermus i bygningerne, og det kan ikke udelukkes, at de gamle træer kan bruges som yngle- eller rastesteder.

Skråninger med græsser, urter og træer er et vigtigt levested for områdets dyr og svampe.

Brombærkrat på Kaponieren er en god biotop for områdets mange sommerfugle.

3.4. Identificerede udfordringer		
Kontakt til omgivelserne	Mod Møllemarken er der ingen visuel kontakt mellem omgivelser og fortet.	
Kontakt til omgivelserne	Mod Buddinge Hovedgade smelter fortidsmindet visuelt sammen med vejanlægget, så den primære parkdel til ophold og leg er præget af trafik og støj fra vejen, og vejen virker forstyrrende for oplevelsen af fortidsmindet.	
Siddemulighed for alle	De rekreative understøttende faciliteter er begrænsede. De nuværende to betonbænke og et betonbordbænkesæt er ikke inviterende for alle brugergrupper.	
Øvrigt terrænudstyr	Stien, der går fra Buddinge Hovedgade over matriklen i syd, har ikke en tidssvarende belysning, og der er fodhegn og bomme, hvor funktionen er udtjent.	
Transformerstation	Det tekniske anlæg er ikke indpasset i landskabet.	
Beplantning	Der er mange gamle træer med samme alder og få unge træer på vej.	
Græsarealer	Intensiv slåning af græs forringer natur- og oplevelseskvaliteten.	
Stier	Der trædes stier på tværs af Bagsværdfort Folkepark, hvilket kan medføre uønsket slid på fortidsmindet.	
Brombær	På fortdækket kan brombær ødelægge bygningsværket.	
Flagermus	Der er ikke sikret levesteder for flagermus i træer og bygninger	
Formidling	Formidling af fortidsmindet er begrænset.	

4. Mål for udvikling

4.1. Mål

Plejeplanens overordnede målsætninger tager udgangspunkt i stedets værdier og udfordringer samt i relevante politikker og strategier for Gladsaxe Kommune.

Målsætningerne er opstillet inden for tre overordnede kategorier: Landskab, Rekreation og Natur. Flere af målene skaber værdi i to eller alle tre kategorier.

Landskab	Rekreation	Natur
- Skabe bedre visuel forbindelse mellem Møllemarken og fortidsmindet. - Integrere transformerstationen i landskabet. - Sikre nuværende og fremtidige karakteristiske og smukke træer. - Bekæmpe invasive arter og bevare udvalgte brombær.	- Minimere visuel støj fra Buddinge Hovedgade. - Styrke beplantningen langs med Louisehøj. - Skabe mere oplevelsesvariation og rumlig variation. - Forbedre og udbygge stedets faciliteter. - Styrke formidlingen af områdets historie. - Forbedre stiforhold.	- Forbedre levevilkår for de rødlistede og beskyttede arter. - Øge blomstring i naturgræsset til gavn for insekter og fugle. - Bevare gamle og døende træer. - Bevare og styrke levesteder for flagermus i træer og bygninger.

5. Pleje af Bagsværdfortet

5.1. Kort introduktion

Dette afsnit beskriver hvordan de enkelte plejeelementer udføres i overensstemmelse med Gladsaxe Kommunes kvalitetsbeskrivelser. I afsnit 6 bliver disse indsatser nærmere beskrevet i de enkelte delområder.

5.2. Tidligere drift og vedligeholdelse

I plejeplanperiode 2012-2017 har Bagsværdfortets bygværker og grønne omgivelser undergået store forandringer. Stedet er blevet mere tilgængeligt efter omfattende rydninger, og oplevelsen af fortidsmindet er særligt blevet løftet blandt andet med istandsættelsens af stormgitteret.

5.3. Drift og vedligeholdelse af elementer

Ud over de stedsspecifikke plejeindsatser, driftes arealerne efter Gladsaxe Kommunes kvalitetsbeskrivelser for drift af grønne områder.

Bygninger

Bygningerne skal holdes i god stand og el-, vand- og kloakinstallationer skal vedligeholdes.

Der bliver løbende ført tilsyn med bygningerne. Bygninger, der ikke er tilgængelige for publikum, er afspærret.

Invasive arter

Invasive arter skal bekæmpes, hvis de indfinder sig.

Græs

Græsarealerne skal byde på oplevelsesvariation, indbyde til rekreation og understøtte stedets biodiversitet. Derfor sker der en differentiering af græsplejen.

Generelt slås græsset ikke i drypzonen af større eller vigtige træer. Der skal være opmærksomhed på mulighed for foryngelse, så ny opvækst, der har potentiale til at bidrage til en ny trægeneration bevares.

Brugsplæne

Formål: Arealer med brugsplæne skal give mulighed for ophold, leg og boldspil.

Pleje: Brugsplæner har en lav klippehøjde, og der kantskæres efter behov langs belægninger.

Græsflade

Formål: Arealer med græsflade skal sikre, at græs og urter ikke gror ind over sti og vejarealer.

Pleje: Græsflader har mellem klippehøjde.

Naturgræs

Formål: Arealer med naturgræs skal fremstå med en vildtvoksende frodighed af græs og anden flora. Særligt er der et fokus på, at det uforstyrrede areal på fortdækket slås for at fremme biodiversitet.

Pleje: Naturgræs klippes 1 – 2 gange årligt. Klippetidspunkt tilpasses potentialet på den enkelte lokalitet.

Slåede græsstier

Formål: Slåede stier bevares og vedligeholdes, så de inviterer til brug. Stier skal skåne området for u hensigtsmæssig færdsel.

Pleje: Græsstier har en lav klippehøjde og klippes, så de tydeligt adskiller sig fra naturgræsset.

Følgende områder indeholder bl.a. naturgræs:

Skråningerne: Der udføres en årlig slåning i foråret, når græsset står højt og før blomsterne springer ud. Desuden gennemgås skråningen årligt for selvsåede vedplanter, der fjernes ved opgravning eller buskrydning. Eksisterende vedbendplanter under træer bevares.

Parkarealet: En årlig slåning kan ske med opsamling i foråret inden blomstring og eventuelt med en supplerende efterslåning i efteråret, hvis græsset er meget dominerende. Slettet fjernes fra arealet, hvor det er muligt. Plejen kan eventuelt varieres med mosaikslåning.

Fortdækket: En årlig slåning inden blomstringssæsonen begynder. Slåning kan ske som mosaikslåning, hvor der årligt efterlades 1/3 uslået vegetation. De uslåede arealer skal varieres hvert år. Slåning kan ske med slagleklipper.

Træer

Formål: Plejen skal bevare parkens gamle træer og sikre, at træbestanden består af flere generationer af træer, så træer også på langt sigt er en del af parken både som fritvoksende træer og som lunde.

Pleje: Der holdes årligt øje med udgåede træer og træer i dårlig vækst, dels af hensyn til risiko for brugerne af parken, men også så træerne med tiden kan erstattes af nye træer, der selvår eller ønskes plantet. Eksisterende vedbendplanter på træer bevares.

Fritvoksende træer

Der tilføjes nye grupper af Engriflet Hvidtjørn og Almindelig Hvidtjørn mod Louisehøj for at afhjælpe overgangen fra beboelse til det offentlige område, og for at sikre en større aldersvariation i træbestanden.

Træer på skråningerne

Hovedsageligt kan opvækst af hjemmehørende træer og buske som eg, tjørn og røn og hylde bevares, hvis de har potentiale til at overtage pladsen, når ældre træer bukker under for alder. Opstamning af træerne på skråningen foretages, hvis det er nødvendigt for indsigt og åbenhed.

Skråning med træer

Krat

Formål: Plejen skal fremme en naturpræget robust bevoksning sammensat af hjemmehørende buske og træer herunder brombær. Krattet skal afgrænse og forhindre, at besøgende bevæger sig ud til kanten af kaponieren samt være et levested for fugle, sommerfugle og insekter.

Pleje: Der udføres 1 årlig gennemgang, hvor behovet for udtynding vurderes. Udtynding foretages om vinteren. Krattet skal holdes så lavt, at udsynet til fortet ikke forringes.

Levende hegn

Formål: Levende hegn skal fremstå, som rumlige grønne strukturer med forskellige arter af træer og buske.

Pleje: Der holdes løbende opsyn med de store træer i kanten. Gamle og udgåede træer beskæres eller fældes, hvis de udgør en fare for publikum. Døende stammer og dødt ved bevares i det omfang det kan rummes i forhold til den landskabelige oplevelse af fortidsmindet. Der udtyndes omkring mindre sunde træer med potentiale til at overtage de store træers plads. Plejen består først og fremmest i at holde uønsket vedopvækst, som ahorn nede.

Bevoksning mod Møllemarken

Belægninger

Stier skal sikre god tilgængelig og være et jævnt underlag for færdsel.

Grusbelægninger

Vedligehold: Grusbelægninger gennemgås årligt med henblik på eventuelle opretninger. Der kan tilføres grus i forbindelse med opretning af lunger.

Asfaltbelægninger

Vedligehold: Asfaltbelægninger gennemgås årligt med henblik på opretninger. Der oprettes efter behov.

Terrænudstyr

Terrænudstyr som bænke, skraldespande, hegn, skilte, bomme og fodhegn skal invitere til brug og fremtræde indbydende.

Vedligehold: Terrænudstyr vedligeholdes og renholdes, så det fremtræder indbydende og opfylder sin funktion. De to låger i stormgitteret vedligeholdes, så de er funktionsdygtige.

Figur 4. Vejledende kort over elementtyper med principper for naturgræs og nye tjørn.

- Naturgræs
- Brugsgræs
- Bevoksninger
- Levende hegn
- Træer
- Nye træer
- Stier med fast belægning
- Trampestier græs/grus

Stemningsbilleder fra Bagsværdfortet

6. Tiltag i delområder

6.1. Område A1

Parken mod Buddinge Hovedgade og Louisehøj

Målet for delområdet er, at Bagsværdfortets terrænformer kan ses og opleves og at skabe rum for rekreative oplevelser. Plejen skal styre, at færdsel på Bagsværdfortet ikke belaster anlæggets skråninger.

I planperioden arbejdes med følgende:

- Bearbejdning af grænsen i overgangen til Buddinge Hovedgade, så der bliver bedre opholds- og aktivitetsmuligheder inde i parken uden at indkikket forstyrres.
- Supplerende af enkelte grupper af tjørn mod Louisehøj. Dette skal ske i nærmere dialog med beboerne ved Louisehøj.
- Udvalgte arealer omlægges til naturgræs, der kan skabe flere rum og oplevelser. Muligheden for rekreative aktiviteter fastholdes.
- Mulighed for udskiftning af hegn omkring kaponieren til en hegnstype, der i højere grad underlægger sig det smukt istandsatte stormgitter.
- Trampestien til Buddinge Hovedgade omlægges til slotsgrus.

Parken mod Buddinge Hovedgade.

Slots- og Kulturstyrelsen har meddelt tilladelse til udskiftning af hegn på fortidsmindet. Det forudsættes, at Slots- og Kulturstyrelsen underrettes inden tiltaget finder sted.

6.2. Område A2

Fortlegeme, tørgrav og skråninger

Målet for delområdet er, at det fremstår som et åbent område, hvor Bagsværdfortets terrænformer tydeligt kan ses, og at det fremstår som flader af naturgræs med et stort indslag af selvsåede urter.

I planperioden arbejdes med følgende:

- Stinedgangen på skråningen i det sydvestlige hjørne friholdes for opvækst, så nedgangens oprindelige placering fastholdes.
- Tørgraven, der omgiver fortlegemet, omlægges til grussti, så man kan komme tørskoet rundt hele året. Desuden holdes det fri for opvækst. Herunder skal bygningsværker og støttemuren friholdes for vedplanter.
- På skråningerne skal der udbedres eventuelle erosionsskader og fjernes ophobet plantemateriale, så den skarpkantede profil fortsat kan erkendes.

Skråning mod Buddinge Hovedgade

Målet med plejen er at friholde for vedagtig opvækst under de store træer, så indsyn til fortlegemet fastholdes, samt at fastholde den historiske profil med rondgangen og fodfolksbanketten samt at sikre foryngelse.

Skråning mod Louisehøj

Målet med plejen er, at bevoksningen som helhed skal fremtræde grøn og frodig set fra Louisehøj og bestå af store og mellemstore træer. Ind- og udsyn til og fra fortlegeme må ikke forringes. Det skal sikres, at der også er træer i fremtiden.

- Skråningen mod tørgraven skal fremstå med enkeltstående, fritvoksende træer.
- Rondgangen mod Louisehøj kan slås som en sti, hvis det driftsmæssigt er muligt.

Tørgrav med velbevaret skråningsprofil mod Louisehøj.

6.3. Område B1

Lege- og bevægelsesbane mod Møllemarken

Målet med plejen af bevoksningen ved Møllemarken er at fastholde en beplantning med træer i flere lag og i flere generationer. Plejen sigter mod et selvgroet udtryk. Det skal dog sikres, at ind- og udsyn til fortet forbedres. Det levende hegn mod parkeringspladsen og Møllemarken skal fremstå som en samlet helhed.

I planperioden arbejdes med følgende:

- Der beskæres, så der åbnes op i tre sigtelinjer.
- Ahornopvækst ryddes ved selektiv hugst med øje for at fremme fx ask og ikke aggressive arter samt at sikre foryngelse af bevoksningen.
- Mindre udgåede træer kan blive stående af naturmæssige hensyn, så længe de ikke er til fare for færdsel og omgivelser og for det landskabelige udtryk.
- Det levende hegn plejes ved udtynding af kraftigvoksende arters grenantal og fjernelse af ukrudt langs kanten af beplantningen. Opvækst af selvsåede vedplanter fjernes løbende i sæsonen. Det vurderes 1 gang årligt om udgåede planter i dårlig vækst skal udskiftes.
- Lege- og bevægelsesbanen friholdes for uønsket vegetation, uønskede løse eller udstikkende grene. Faldunderlag opfyldes efter behov. Inventar og faldunderlag skal overholde gældende legepladsstandarder. Der foretages legepladsinspektion 1 gang årligt.

Lege- og bevægelsesbane.

6.4. Område B2

Fritidsklubbens område

Målet med plejen af det levende hegn er at fastholde et levende hegn af forskellige arter på skråningen mod fritidsklubben. Bevoksningen af træer og buske i flere generationer bevares. Fritidsklubbens område bevares uændret og den eksisterende plejeindsats forsætter efter Gladsaxe Kommunes kvalitetsbeskrivelser for pleje af grønne arealer.

I planperioden arbejdes med følgende:

- Rydning af enkelte udvalgte træer for at opnå indsyn til fortlegemet igennem bygningen fra frontsiden af klubben.
- Den regelmæssige pleje af det levende hegn vil bestå i udtynding, så foryngelsen af det levende hegn sikres, og at uønskede arter, som brombær og ahorn, ikke får lov at dominere. Mindre udgåede træer kan dog blive stående af naturmæssige hensyn, hvis de ikke er til fare for færdsel og omgivelser og for stedets landskabelige udtryk.
- Mod bagsiden af klubbens hus friholdes for beplantning i en bræmme på 3 meter.

Fritidsklubbens område

7. Tiltag vedrørende rekreative faciliteter

7.1. Bænke og skraldespande

- Der er kun få bænke på Bagsværdfortet. Bænkene er udført i beton og er ikke brugervenlige for alle brugergrupper. I planperioden udskiftes bænke samt suppleres med flere siddemuligheder som løst inventar, der kan flyttes rundt i området. Nyt inventar skal være tilpasset stedets særlige karakter og sammenhæng til det samlede fæstningsværk med blandt andet Vestvolden, Gladsaxe fortet og Buddinge Batteri.
- I planperioden gentænkes placering af skraldespande.

Slots- og Kulturstyrelsen har meddelt tilladelse til udskiftning / omplacering af bænke og affaldsspande på fortidsmindet. Det forudsættes, at Slots- og Kulturstyrelsen underrettes inden opsætning finder sted.

Betonplint og affaldsspand langs tørgraven.

7.2. Bomme og fodhegn

- Bommen ved indgangen til Bagsværdfortet fra Buddinge Hovedgade har ingen anvendelse og planlægges fjernet i planperioden.
- Fodhegnet ved Møllemarken skal holde biler udenfor området og styre cyklernes færdsel. Fodhegnet renoveres løbende og kan eventuelt udskiftes til en mere integreret løsning.

Slots- og Kulturstyrelsen har meddelt tilladelse til fjernelse af bomme og fodhegn på fortidsmindet. Det forudsættes, at Slots- og Kulturstyrelsen underrettes inden eventuel udskiftning.

Adgang til fritidsklubben fra Buddinge Hovedgade.

7.3. Belysning

- Belysningen på stien ind til institutionen bør udskiftes i den kommende planperiode. Belysningen udskiftes under hensyntagen til stedets kultur og natur.

Eksisterende belysning kan fjernes uden tilladelse, men opsætning af nye armaturer og føring af nye kabler kræver tilladelse fra Slots- og Kulturstyrelsen.

7.4. Stier og asfaltarealer

- Parken har to primære asfaltstier, én der går nord-syd og én øst-vestgående. Asfaltstierne er generelt i dårlig stand. Den øst-vestgående sti giver anledning til konflikter mellem cykler og gående. Den nord-sydgående sti opleves uinteressant for fodgængere. I planperioden arbejdes der på at forbedre trygheden for gående i parken.
- Arealet ved indgangen til fortlegemet (struben) og den oprindelige adgang er delvist belagt med asfalt. En del blev fjernet i den seneste planperiode, men der er stadig store asfaltflader tilbage. I planperioden arbejdes der på at omlægge asfalt til grus, hvor det er muligt.
- Stien omkring fortlegemet er delvis asfalt og trampesti. I planperioden arbejdes der mod at omlægge denne til en sammenhængende grussti.
- I planperioden arbejdes der for at ændre toplaget på de to eksisterende asfaltstier til "gul majs", og der udpeges arealer, hvor asfaltbelægninger kan omlægges til grus.

Slots- og Kulturstyrelsen har meddelt tilladelse til omlægning af udvalgte asfaltarealer til grusstier på fortidsmindet. Det forudsættes, at Slots- og Kulturstyrelsen underrettes inden det finder sted.

Sti langs med fortet mod Buddinge Hovedgade.

Adgangsvej i asfalt fra Møllemarken.

Trampesti mod Buddinge Hovedgade.

8. Formidling

8.1. Fysisk formidling på stedet

Formidlingen af fortets kulturhistorie på stedet kan fremmes. Kaponieren er det trekantede toppunkt i den nordvestlige ende af fortlegemet. Punktet giver den bedste udsigt over hele fortidsmindet, hvorfor stedet vil være velegnet til opsætning af et skilt, der formidler Bagsværdfortets historie, samt stedets strategiske betydning. I den forbindelse vil der blive arbejdet med forbedring af skilte generelt.

Skilte skal tage udgangspunkt i designet for fortidsminder på Københavns Befæstning.

Slots- og Kulturstyrelsen har meddelt tilladelse til opsætning af skilte på fortidsmindet. Det forudsættes, at Slots- og Kulturstyrelsen underrettes inden opsætningen finder sted.

Formidling opsat i forbindelse med projektet: Revitalisering af Københavns Befæstning.

9. Samlet overblik over tiltag i planperioden

9.1. Plejetiltag og økonomi

Nedenstående skema er en opsamling af planens forslag til plejetiltag. Tiltagene er ikke prioriteret i rækkefølge. Det er kun aktiviteter inden for Gladsaxe Kommunes driftsbudget,

der umiddelbart kan realiseres, hvis det er godkendt af aktuelle myndighed. Øvrige aktiviteter kræver ekstra finansiering.

Plejetiltag	Myndighedsproces
Landskabelige og rekreative tiltag	
Trampesti på skråning ved Louisehøj klippes som græssti samt omlægning til grussti mod Buddinge Hovedgade	Kan umiddelbart iværksættes
Gennemgang og opgradering af områdets asfalt- og grusstier for bedre integrering og funktion – herunder yderligere fjernelse af asfalt foran struben	Underretning af Slots- og Kulturstyrelsen
Udskiftning og supplering af bænke samt omplacering af skraldespande	Underretning af Slots- og Kulturstyrelsen
Fjernelse og / eller udskiftning af bomme og fodhegn	Underretning af Slots- og Kulturstyrelsen
Udskiftning af hegn på kaponieren	Underretning af Slots- og Kulturstyrelsen
Udskiftning af belysning langs sti	Tilladelse fra Slots- og Kulturstyrelsen
Integrere transformerstationen i landskabet	Kan umiddelbart iværksættes
Omlægning af udvalgte områder fra brugsplæne til naturgræs.	Underretning af Slots- og Kulturstyrelsen
Plantning af grupper af tjørn på skråning mod Louisehøj	Endelig plan skal godkendes af høringsberettigede til fredningen samt af Slots- og Kulturstyrelsen.
Parkdelen mod Buddinge Hovedgade skærmes fra omgivelserne	Endelig plan skal godkendes af høringsberettigede til fredningen samt af Slots- og Kulturstyrelsen.
Åbne op i vegetationen mod Møllemarken	Kan umiddelbart iværksættes
Forbedring af skilte til formidling af fortets historie	Underretning af Slots- og Kulturstyrelsen
Naturtiltag	
Omlægning af drift af naturgræs på fortdækket	Underretning af Slots- og Kulturstyrelsen
Omlægning af flere brugsgræs til naturgræs	Underretning af Slots- og Kulturstyrelsen
Opsætning af fugle- og flagermuskasser	Underretning af Slots- og Kulturstyrelsen
Bekæmpelse af pileurt	Underretning af Slots- og Kulturstyrelsen

10. Bilag

- Bilag 1. Fredning af Bagsværd Fort i Gladsaxe Kommune af 14. juli 2010
- Bilag 2. Slots- og Kulturstyrelsen, femårig tilladelse
- Bilag 3. Høringsdokumenter

Lovgivning

Bekendtgørelse af Museumsloven , LBK nr 358 af 08/04/2014

Bekendtgørelse om pleje af fredede arealer og tilsyn", BEK nr. 924 af 27/06/2016.

Bekendtgørelse om pleje af fortidsminder", BEK nr. 1514 af 14/12 2006.

